

Warszawa 29.12.2015 r.

Prof. dr hab. Mirosław SUŁEK

Instytut Stosunków Międzynarodowych UW

RECENZJA

cyklu publikacji zatytułowanego „**Polityka bezpieczeństwa Danii i Norwegii w kontekście ewolucji euroatlantyckiego systemu bezpieczeństwa w XX i XXI wieku**” oraz pozostałego dorobku naukowo-badawczego, dydaktyczno - popularyzatorskiego, organizacyjnego i międzynarodowego Pana dr. Grzegorza Rdzanka na potrzeby postępowania habilitacyjnego w obszarze „nauki społeczne”, dziedzinie „nauki społeczne”, w dyscyplinie „nauki o polityce”

Podstawa wykonania recenzji:

- autoreferat;
- wykaz publikacji wchodzących w skład cyklu;
- publikacje wchodzące w skład cyklu;
- informacja o osiągnięciach dydaktycznych, krajowej i międzynarodowej współpracy naukowej i popularyzacji nauki.

1. Informacja o kandydacie

Na temat Kandydata nie mogę wiele powiedzieć, gdyż miałem dostęp tylko do informacji o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych. Z niezrozumiałych dla mnie przyczyn nie otrzymałem CV Kandydata.

Pan dr Grzegorz Rdzanek po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, nadanym przez Radę Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego w 2002 r. został zatrudniony na stanowisku adiunkta w

Instytucie Studiów Międzynarodowych – najpierw w Zakładzie Studiów nad Unią Europejską, a następnie (aż do teraz) w Pracowni Koordynacji Badań i Dydaktyki Bezpieczeństwa Narodowego. W latach 2002 – 2007 był zatrudniony na stanowisku adiunkta w Szkole Gospodarki Krajowej w Kutnie. W okresie 2009 – 2013 był zastępcą Dyrektora Instytutu Studiów Międzynarodowych ds. Dydaktyki.

2. Ocena dorobku naukowo-badawczego

2.1. Ocena cyklu publikacji zatytułowanego „Polityka bezpieczeństwa Danii i Norwegii w kontekście ewolucji euroatlantyckiego systemu bezpieczeństwa w XX i XXI wieku”

Zainteresowania badawcze i aktywność naukowa dr. Grzegorza Rdzanka koncentrowały się – jak sam to określił – wokół czterech następujących zagadnień:

- 1) doktryn obronnych dwóch państw skandynawskich – Danii i Norwegii oraz sposobów realizacji polityki bezpieczeństwa przez oba państwa w latach dziewięćdziesiątych XX wieku i w pierwszej połowie XXI wieku;
- 2) funkcjonowania euroatlantyckiego systemu bezpieczeństwa militarnego, opartego na NATO oraz UE po zakończeniu zimnej wojny;
- 3) wpływu czynników wewnętrznych i zewnętrznych o militarnym i nie-militarnym charakterze na systemy bezpieczeństwa (w tym systemy obronne) Danii i Norwegii;
- 4) specyfiki współczesnych zagrożeń militarnych i nie-militarnych dla systemu bezpieczeństwa międzynarodowego, ze szczególnym uwzględnieniem wyjątkowych cech współczesnych niepaństwowych konfliktów zbrojnych oraz zagrożeń asymetrycznych.

W żadnym z tych punktów Habilitant nie wymienił swego szczególnego zainteresowania, jakim jest „polityka zbrojeniowa” państw nordyckich, do czego odnosi się najnowsza książka Autora.

Na przedstawiony cykl publikacji składa się 31 pozycji, w tym 2 książki oraz 29 artykułów, materiałów studialnych i rozdziałów w pracach zbiorowych. **Za najważniejszą publikację z cyklu uznaję książkę *Dania jako uczestnik wielostronnej współpracy państw nordyckich w zakresie polityki zbrojeniowej* (Difin, Warszawa 2015, ss. 224), dlatego czynię ją punktem wyjścia prezentowanej recenzji.**

2.1.1. Uwagi ogólne do książki *Dania jako uczestnik wielostronnej współpracy państw nordyckich w zakresie polityki zbrojeniowej* (Difin, Warszawa 2015, ss. 224)

We **wprowadzeniu** Autor definiuje przedmiot dociekań naukowych – jest nim duńskie zaangażowanie w kooperacyjne przedsięwzięcia obronne z udziałem pozostałych państw nordyckich oraz duńskie uczestnictwo w rozwoju systemu instytucji i mechanizmów współpracy, które swoim zakresem działania obejmują takie zagadnienia, jak: przygotowania obronne państwa, organizacja oraz prowadzenie działań obronnych i ekspedycyjnych operacji wojskowych, dowodzenie, szkolenie wojsk. Następnie całkowicie błędnie pisze o „podmiotach analizy” (Królestwo Danii, instytucje nordyckiej współpracy militarnej – s. 7, 8, 12). Oczywiście należało mówić o „objektach analizy”, ewentualnie o „przedmiotach analizy”. W tym wypadku podmiotem analiz jest Autor, czasami może to być podmiot zbiorowy (jako zespół ludzi lub instytucja). Dalej następuje uszczegółowienie bezpośredniego przedmiotu badań, czyli polityki zbrojeniowej poprzez wyliczenie czynników ją konstytuujących – politycznych, ekonomicznych, operacyjnych oraz przemysłowych. Na kolejnych stronach Autor dokonuje kolejnego uściślenia przedmiotu badań, „którym jest przede wszystkim pozyskiwanie techniki wojskowej” (s. 15) w ramach „współpracy wojskowej”. Myślę, że lepiej byłoby trzymać się konsekwentnie tego, co zawarte zostało w tytule pracy, a mianowicie „polityki zbrojeniowej”.

Habilitant powinien unikać w pracach naukowych stwierdzeń typu „bez cienia wątpliwości można postawić tezę” (s. 9), „doskonałym przykładem” (s. 43). W nauce wątpliwości są zawsze; pełnią one zresztą pozytywną rolę, będąc czynnikiem napędowym rozwoju nauki.

Na s. 9 Autor przystępuje do sformułowania hipotezy. Pisze błędnie: „**Hipotezę** weryfikowaną w niniejszej pracy jest **założenie...**” (podkreśl. moje – M.S.). Otóż hipoteza to twierdzenie, a nie założenie. Założenia pełnią zupełnie inną funkcję. Można np. założyć, że NATO czy UE przetrwają jeszcze 20 czy 50 lat. Rozwinięcie hipotezy: „zinstytucjonalizowana współpraca wojskowa państw nordyckich w dziedzinie polityki zbrojeniowej **w istotny sposób** (podkreśl. moje – M.S.) przyczynia się do wzrostu potencjału obronnego ...” itd. Tak sformułowana hipoteza jest de facto nieweryfikowalna. Bo co oznacza „w istotny sposób”? Jak mierzyć czy też oceniać tę

„istotność” Sam Autor nie traktował chyba swoje hipotezy całkiem poważnie, gdyż w podsumowaniu nie odniósł się do niej.

Autor deklaruje, że w pracy poświęca wiele miejsca znaczeniu czynnika ekonomicznego (s. 18), ale nie ma to dostatecznego odzwierciedlenia w przywoływanej literaturze – brakuje zwłaszcza pozycji z zakresu ekonomiki obrony (economics of defence), która jest dość bogata i to nie tylko anglojęzyczna, ale i polska.

Tytuł pracy nie w pełni odpowiada treści. Dania pojawia się tylko raz w tytule rozdziału II, pozostałe zawierają przymiotnik „nordyckie”, łącznie z rozdziałem V - Raport Thorvalda (który nosi tytuł *Nordic Cooperation on Foreign and Security Policy*). W związku z powyższym tytuł pracy powinien brzmieć: *Wielostronna współpraca państw nordyckich w zakresie polityki zbrojeniowej*.

W rozdziale I Autor zamieszcza bardzo potrzebne tabele 2 i 3 (Najważniejsze zakłady fińskiego i szwedzkiego przemysłu zbrojeniowego oraz ich produkcja w 2014 r., s. 36 i 38), ale nie ma analogicznej i oczekiwanej tabeli dla Danii.

Zachwiana jest struktura pracy. Poszczególne rozdziały liczą odpowiednio: 64; 41; 9; 20; 10; 29; 15 stron. Stosunek najobszerniejszego do najmniejszego wynosi jak 7:1.

Odczuwa się brak szerszego odniesienia się do sytuacji geopolitycznej państw nordyckich, warunkujących określanie potrzeb obronnych, brak porównań potencjałów wojskowych państw nordyckich – tu można byłoby chociażby przywołać Global Firepower Index. W edycji z 2015 r. państwa nordyckie pod względem siły wojskowej zajęły następujące miejsca: Szwecja 24; Norwegia – 33; Dania – 39; Finlandia – 48. Można też było przytoczyć wskaźniki potęgi rozpatrywanych państw.

Zbyt często styl pracy przybiera charakter referująco-sprawozdawczy, oszczędne są komentarze i oceny własne. Chyba za dużo z kolei jest szczegółów technicznych jak na książkę z zakresu nauki o polityce.

Pracę kończy **Podsumowanie**, ale Autor rozpoczyna w nim od sformułowania **wniośków**, dotyczących **duńskiego** zaangażowania w nordycką wielostronną współpracę w dziedzinie pozyskiwania uzbrojenia. W istocie jest to podsumowanie, odnoszące się niemal wyłącznie tylko do części pracy, a nie do całości. Brakuje w nim także odniesienia się do hipotezy ze s. 12.

Bibliografia zamieszczona na końcu książki nie została podzielona na kategorie, co powoduje, że jest mniej czytelna. Autor wyraźnie też nie docenia literatury polskiej.

Mimo wielu krytycznych uwag odnośnie do wprowadzenia, trzeba podkreślić, że Autor włożył wiele wysiłku, by nadać wprowadzeniu właściwe ramy metodologiczne.

Autor słusznie wskazuje, że na polskim rynku wydawniczym istnieje istotna luka, jeśli chodzi o publikacje dotyczące polityki obronnej, a zwłaszcza polityki zbrojeniowej, państw nordyckich w militarnych przedsięwzięciach kooperacyjnych. Wykazane błędy obniżają niewątpliwie wartość pracy, ale jej nie dyskwalifikują.

2.1.2. Niektóre uwagi szczegółowe

Autor zbyt często używa terminu „optymalny”. Jakieś rozwiązanie jest optymalne dla ściśle określonych warunków (np. w matematyce czy ekonomii). Trudno odnosić to pojęcie do polityki obronnej (zbrojeniowej) ze względu na zmienne uwarunkowania. Natomiast wyrażenie „najbardziej optymalny” (np. s. 94; 212) jest całkowicie błędne. Błędna jest też zbitka słowna „ekonomiczno-gospodarczy” (s. 51). Nieprecyzyjne są zwroty „przy wydatkowaniu minimalnych środków”, „przy minimalnych kosztach” (s. 50). Źle brzmi słowo „liderowanie” (s. 66). Mimo iż zwrot „zasady sztuki wojskowej” (s. 147) nie jest błędny, ale długa tradycja nakazuje pisać raczej „zasady sztuki wojennej”.

Występują pusterki w przypisach, np. „cyt. za” powinno być pominięte, gdyż chodzi o dosłowny cytat (np. s. 14). Często po „ibidem” nie ma odwołania się do konkretnej strony.

2.1.3. Uwagi ogólne do książki *Rozwój zdolności operacyjnych Unii Zachodnioeuropejskiej od Maastricht do Amsterdamu z uwzględnieniem roli członka stowarzyszonego na przykładzie Norwegii*, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Wrocław 2013, ss. 289

Enigmatycznie został określony odbiorca książki. Zgodnie ze słowami Autora, „publikacja służyć ma zaznajomieniu zainteresowanych kwestiami ewolucji struktur bezpieczeństwa na Starym Kontynencie problematyką rozwoju zdolności operacyjnych Unii Zachodnioeuropejskiej w okresie pomiędzy Przyjęciem Traktatu o Unii Europejskiej z Maastricht a wejściem w życie Traktatu o Unii Europejskiej z Amsterdamu” (s. 13). Cel pracy Autor określa jako „możliwie wnikliwe i wieloaspektowe przedstawienie kolejnych etapów procesu dążenia Unii Zachodnioeuropejskiej do zbudowania komponentu wojskowego podporządkowanego jej politycznie. Prowadzone na kartach pracy analizy dotyczące wymiaru

normatywnego, koncepcyjnego oraz strukturalnego tworzenia europejskich sił kierowanych przez UZE stanowią kanwę dla refleksji i ocen szerszej natury...” (s. 14). Tak sformułowany cel pracy, jak i inne sformułowania („studium”, „interesujące czasy” – s. 16; „opracowanie” – s. 280) sugerują, że nie ma ona ściśle naukowego charakteru („refleksje i oceny”), a jej odbiorcą jest bliżej nieokreślony Czytelnik. Zamiast stawiać tezę, Autor „ryzykuje postawienie tezy” (s. 15; 19) i decyduje się na przyjęcie „możliwie szerokiej perspektywy eksplanacyjnej i poznawczej” (s. 15). Takie postawienie sprawy niestety niewiele wyjaśnia. Pracy nie należy traktować – kontynuuje Autor „jako kompleksowego, wyczerpującego i zamkniętego **spojrzenia** (podkreśl. moje – M.S.) na problematykę rozwoju zdolności operacyjnych Unii Zachodnioeuropejskiej. W założeniu autora stanowić ma ona **przyczynek do refleksji** (podkreśl. moje M.S.) na ewolucją euroatlantyckiego systemu bezpieczeństwa w latach dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku. Służyć ma lepszemu poznaniu przez Czytelnika złożonych, wielopłaszczyznowych relacji...” (s. 15-16).

Podsumowując, we wstępie nie otrzymujemy wyraźnego uzasadnienia dla podjętej tematyki, nie poznajemy też bazy źródłowej w postaci literatury naukowej, dokumentów, aktów normatywnych, strategii, ani metody osiągnięcia postawionego celu. Autorowi chodzi więc raczej o przekazanie pewnej wiedzy, a nie rozwiązanie problemu naukowego. Habilitant nie uzasadnia przekonująco, dlaczego warto zająć się Unią Zachodnioeuropejską, wręcz przeciwnie, sam pisze, że „realna aktywność polityczno-wojskowa UZE, a szczególnie wojskowa, musi być oceniona jako zupełnie nieistotna z punktu widzenia funkcjonowania europejskiego systemu bezpieczeństwa” (s. 19). Nie przeszkadza Mu to w stwierdzeniu, że „Unia Zachodnioeuropejska w okresie swych reform i aktywacji w sferze militarnej była - pomimo wielu formułowanych dziś ocen krytycznych – sojuszem wyjątkowym...” (s. 279).

2.2. Ocena pozostałego dorobku naukowo-badawczego

W skład pozostałego dorobku naukowo-badawczego (wymienionego w cyklu) wchodzi 29 artykułów lub rozdziałów w pracach zbiorowych (w tym jedna pod redakcją Habilitanta), opublikowanych w różnych wydawnictwach krajowych. Koncentrują się one wokół zagadnień bezpieczeństwa, polityki obronnej i wojskowej państw nordyckich ze szczególnym uwzględnieniem Danii i Norwegii. Nie wszystkie z nich mają naukowy

charakter. Szczególnie dotyczy to publikacji wcześniejszych. Na przykład dwa pierwsze artykuły z wykazu nie mają jakiegokolwiek strukturyzacji. Ale poprawa pod tym względem następuje stosunkowo szybko, co oznacza, że Habilitant w krótkim czasie dokonał istotnego postępu metodologicznego.

Za najbardziej wartościowe publikacje uznaję:

- Główne determinanty duńskiego bezpieczeństwa energetycznego (mimo iż odbiega ona nieco od głównego kierunku badań);
- Norweskie zaangażowanie w integrację republik bałtyckich z NATO;
- Wojskowa współpraca wywiadowcza w ramach Unii Europejskiej – cele założenia, uwarunkowania;
- Norwesko-rosyjskie strategiczne partnerstwo energetyczne;
- Miejsce norweskich sił specjalnych w systemie obronnym państwa;
- Konflikt hybrydowy w Afganistanie w świetle doświadczeń duńskich i norweskich sił zbrojnych (współautor: Aleksandra Kusztal).

Rozbudzenie zainteresowań problematyką bezpieczeństwa i obronności Danii oraz Norwegii nastąpiło w czasie pobytu studyjno-badawczego Habilitanta na Uniwersytecie w Aalborgu w okresie sierpień 2000 – marzec 2001. Silną stroną ocenianego dorobku naukowo-badawczego jest konsekwentne trzymanie się wcześniej obranej tematyki. Zgromadzony dorobek sytuuje się na pograniczu nauk o bezpieczeństwie i nauk o polityce; zahacza też o nauki o obronności. Przeważa jednak nurt badań mieszczący się w zakresie nauk o polityce (bezpieczeństwa, obronności i zbrojeniowej).

Pod względem ilościowym dorobek naukowo-badawczy oceniam jako wystarczający. Bardziej krytycznie oceniam jego stronę jakościową. Najważniejszym kryterium, zgodnie z ustawą o stopniach naukowych i tytule naukowym, jest wkład do nauki, w tym wypadku do nauk o polityce. Niewątpliwie jest to ogromny wkład do wiedzy, ale wartość naukową całego dorobku osłabia strona metodologiczna. W okresie od uzyskania stopnia Habilitant dokonał wyraźnego postępu, ale nadal wymaga on doskonalenia.

2.3. Opinia o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych i w zakresie popularyzacji nauki

Habilitant ma kilkunastoletnie doświadczenie dydaktyczne, związane głównie z Instytutem Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Wrocławskiego. Prowadził

zajęcia (średnio 350-380 godzin dydaktycznych rocznie) w ramach kierunku „stosunki międzynarodowe” (Międzynarodowe stosunki polityczne – wykłady i ćwiczenia; Bezpieczeństwo międzynarodowe na studiach II stopnia – wykłady i ćwiczenia) oraz przedmioty o charakterze fakultatywnym (Problemy współczesnego świata; Konflikty i zbrojenia współczesnego świata; Europejski system bezpieczeństwa). Sukcesywnie rozwijał swoją ofertę dydaktyczną, proponując studentom (w ramach przedmiotów do wyboru) następujące zajęcia konwersatoryjne: Dania i Norwegia w czasie II wojny światowej; polityka bezpieczeństwa republik bałtyckich; Rola NATO w europejskim systemie bezpieczeństwa; Bezpieczeństwo militarne państw skandynawskich. W ramach anglojęzycznej specjalności *Global Studies*, realizowanej na studiach magisterskich kierunku „stosunki międzynarodowe” prowadził w języku angielskim wykłady i konwersatoria z przedmiotu *International security* w łącznym wymiarze 60 godz.

Od 2009 r., po uruchomieniu kierunku studiów pierwszego stopnia Bezpieczeństwo narodowe, realizuje proces dydaktyczny, prowadząc przedmioty kierunkowe oraz wybieralne takie, jak Teorie bezpieczeństwa (wykłady i ćwiczenia), Zagrożenia asymetryczne i terrorystyczne (ćwiczenia), Operacje specjalne sił zbrojnych (ćwiczenia), Rola NATO w euroatlantyckim systemie bezpieczeństwa (konwersatorium), Międzynarodowe stosunki polityczne (wykłady i ćwiczenia), Nowoczesna technika wojskowa (ćwiczenia), Wstęp do wiedzy o wojsku i obronności (ćwiczenia).

Habilitant angażował się też różnorakie studenckie przedsięwzięcia o charakterze konferencji, seminariów i innych. W latach 2011 – 2012 współpracując z Komendą Wojewódzką oraz Wojskową Komendą Uzupełnień we Wrocławiu zorganizował dla studentów kierunku „bezpieczeństwo narodowe” serię wykładów, poświęconych problematyce zagrożeń terrorystycznych w perspektywie Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej.

Do działalności popularyzatorskiej należy też zaliczyć współdziałanie Habilitanta w opracowaniu „Siły Zbrojne RP – stan, perspektywy i wyzwania modernizacyjne, Fundacja im. Kazimierza Pułaskiego, Warszawa 2014). Był on współautorem rozdziału „Środowisko bezpieczeństwa RP” oraz autorem rozdziału „Wojska Lądowe RP”.

Habilitant angażował się również w międzynarodową działalność naukowo-popularyzacyjną. Brał m.in. udział w przedsięwzięciach, związanych z promowaniem

wiedzy na temat Sojuszu Północnoatlantyckiego. Od roku 2009 sprawował opiekę naukową nad stypendystami programu Lane'a Kirklanda.

W latach 2011 – 2012 pełnił rolę jurora w organizowanym przez Instytut Studiów Międzynarodowych konkursie wiedzy o Unii Europejskiej dla uczniów szkół średnich o nazwie „Blżej Europy”. W celu wzbogacenia oferty dydaktycznej doprowadził do porozumienia o współpracy badawczo-dydaktycznej z Wojskowym Instytutem Techniki Pancерnej i Samochodowej w Sulejówku oraz Polską Izbą Producentów na rzecz Obronności Kraju. Aktualnie pełni funkcję promotora pomocniczego w jednym przewodzie doktorskim.

Działal również w innych formach organizacyjnych. Od 2003 r. był koordynatorem zakładowego ECTS, a od 2008 r. został powołany na funkcję głównego Koordynatora ECTS w Instytucie Studiów Międzynarodowych UW. Od 2009 r. pełnił funkcję zastępcy dyrektora ISM UW. ds. dydaktyki. Współkształtował program kształcenia na kierunku „bezpieczeństwo narodowe” oraz „bezpieczeństwo międzynarodowe”. W latach 2012 – 2014 uczestniczył w pracach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Dorobek dydaktyczny, organizacyjny i popularyzatorski oceniam jako wysoki i wieloaspektowy. Szczególnie wysoko oceniam pracę Habilitanta na rzecz studentów.

Wniosek końcowy

Trzeba tu przypomnieć, że Pan dr Grzegorz Rdzanek podjął próbę uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego w Akademii Obrony Narodowej w dziedzinie nauk o obronności na podstawie cyklu publikacji pt. „Ewolucja euroatlantyckiego systemu bezpieczeństwa militarnego ze szczególnym uwzględnieniem roli wybranych państw skandynawskich (Danii i Norwegii)”. Rada Wydziału Zarządzania i Dowodzenia 20 maja 2014 r. podjęła uchwałę Nr 74/2014 o odmowie nadania dr. Grzegorzowi Rdzankowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie **nauki społeczne**, w dyscyplinie **nauki o obronności**. Podstawą odmowy były dwa główne zarzuty. Pierwszy dotyczył wad metodologicznych dorobku, a drugi wiązał się z niedostatecznym wkładem do nauk o obronności. Jest to dobra wiadomość, gdyż dorobek naukowo-badawczy Habilitanta należy w głównej mierze do nauk o polityce.

Chcę mocno podkreślić, że na tamtym etapie nie ukazała się jeszcze najnowsza książka Habilitanta *Dania jako uczestnik wielostronnej współpracy państw nordyckich w zakresie polityki zbrojeniowej* (Difin, Warszawa 2015, ss. 224), którą oceniam najwyżej. Widać w niej znaczny wzrost świadomości metodologicznej Autora i poprawę warsztatu naukowego, ale wymaga on dalszej poprawy.

Ocena przedstawionego mi dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego nie jest jednoznaczna. Za w pełni wystarczający uważam dorobek dydaktyczny, popularyzatorski i organizacyjny. Dorobek naukowo-badawczy wymaga zważenia jego silnych i słabych stron. Silną stroną jest wierność jednolitej tematyce, którą Habilitant jest wręcz zafascynowany, duży wkład do wiedzy, często unikalnej, w zakresie polityki bezpieczeństwa państw nordyckich, a zwłaszcza Danii i Norwegii, na tle euroatlantyckiego systemu bezpieczeństwa w XX i XXI wieku, czy dostęp do wielu trudno dostępnych materiałów źródłowych. Słabą stroną są liczne słabości metodologiczne czy szerzej – warsztatu naukowego. Zbyt dużo jest bezpośrednich opisów, często o charakterze kronikarskim, zbyt mało własnych ocen, konkluzji, podsumowań.

Biorąc pod uwagę wszystkie za i przeciw, wyrażając jednocześnie nadzieję, że przedstawione uwagi zostaną starannie rozważone przez Habilitanta, stwierdzam - w oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.) oraz rozporządzenia ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. Nr 196, poz. 1165), że przedstawiony dorobek zasługuje na pozytywną ocenę końcową; tym samym opowiadam się za nadaniem Panu dr. Grzegorzowi Rdzankowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie „nauki społecznej”, w dyscyplinie „nauki o polityce”.

